

Novi režim za stručne kvalifikacije u Europi

EU-a za rast i radna mjesta

Michel Barnier
Član Europske komisije
nadležan za unutarnje
tržište i usluge

Mobilnost kvalificiranih stručnjaka u Europskoj uniji ključan je izvor rasta. Zbog toga im je važno osigurati jednostavan odlazak u zemlje u kojima se nude radna mjesta. Novom se Direktivom jača okvir kojim se omogućuje brzo, učinkovito i pouzdano priznavanje stručnih kvalifikacija.

Novim se pravilima osigurava prava kombinacija veće mobilnosti i zaštite potrošača i pacijenata. Primjerice Europskom strukovnom iskaznicom olakšat će se priznavanje stručnih kvalifikacija, dok će se mehanizmom upozoravanja osigurati zaštita pacijenata od stručnjaka osuđenih zbog povrede pravila struke.

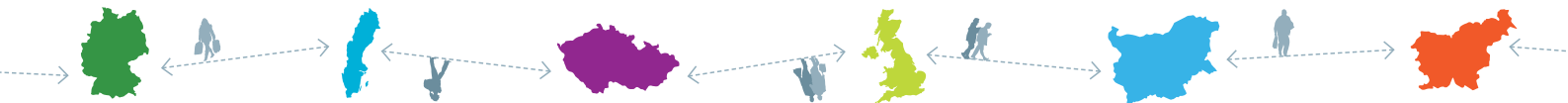
Moramo djelovati unutar Europe kako bismo riješili temeljne izazove tržišta rada, a to je nedostatak kvalificirane radne snage praćen visokom nezaposlenosti, posebice među mladima. Čvrsto sam uvjeren da će se ovom Direktivom pomoći u rješavanju tih izazova.

U svim državama članicama EU-a postoje određene struke kojima se mogu baviti samo osobe koje imaju potrebne stručne kvalifikacije. To vrijedi za liječnike u svim državama članicama EU-a te u određenim državama za arhitekte, inženjere, električare ili nastavnike.

Postoje pravila kojima se omogućuje da se stručne kvalifikacije priznaju u cijelom EU-u. Time se stručnjacima daje prilika da budu stalno ili privremeno zaposleni u drugim državama članicama EU-a. To je važno za olakšavanje pristupa unutar jedinstvenog tržišta.

Postojeća su pravila nedavno ažurirana uz potporu Europskog parlamenta i Vijeća i novi će okvir stupiti na snagu u siječnju 2016. Izmijenjena Direktiva o priznavanju stručnih kvalifikacija olakšat će stručnjacima kretanje po EU-u i pojačati zaštitu potrošača i pacijenata.

Kako se stručne kvalifikacije sada priznaju u praksi?

Stručnjaci koji žele raditi u državi članici EU-a u kojoj je njihova struka regulirana moraju se prijaviti nadležnim tijelima u toj državi. Ta tijela moraju donijeti odluku o priznavanju njihovih kvalifikacija unutar strogih rokova koji se razlikuju ovisno o struci.

Tri su glavne kategorije struka:

1. Liječnici, medicinske sestre, primalje, zubari, veterinari, farmaceuti i arhitekti, čije se kvalifikacije priznaju automatski u cijeloj Europskoj uniji. To znači da im se ne mogu odrediti nikakve kompenzacijske mjere jer su države EU-a uskladile minimalne uvjete osposobljavanja za te struke.
2. Neke struke u obrtničkom, trgovinskom i industrijskom sektoru, na primjer električari, kozmetičari i frizeri, kojima se kvalifikacije mogu priznati automatski na temelju prethodnog radnog iskustva.
3. Za ostale se struke o priznavanju kvalifikacija odlučuje za svaki slučaj posebno. Nadležna tijela uspoređuju kvalifikacije podnositelja prijave sa zahtjevima propisanim u toj državi. U određenim slučajevima u određenoj državi od stručnjaka mogu zatražiti da položi ispit ili da provede razdoblje prilagodbe prije početka rada.

Stručnjaci koji svoje usluge u drugim državama EU-a žele pružati samo privremeno ili povremeno ne moraju prolaziti kroz te postupke. No od njih se može zatražiti da nadležnom tijelu pošalju prethodnu izjavu, a to tijelo može provjeriti njihove kvalifikacije samo ako postoje zdravstveni i sigurnosni rizici.

Moj je Odbor aktivno sudjelovao u reformi Direktive o stručnim kvalifikacijama. Kvalificirani stručnjaci trebali bi moći obavljati svoj posao unutar Unije u okviru jednostavnih, brzih i temeljitih postupaka priznavanja. Zadovoljni smo što se u konačnom tekstu odražavaju naše ideje o poboljšanju učinkovitosti i cjelovitosti procesa priznavanja uz istovremenu zaštitu interesa potrošača ili pacijenata.”

*Malcolm Harbour
Član Europskog parlamenta,
predsjednik Odbora za unutarnje
tržište i zaštitu potrošača*

Što je novo u izmijenjenim pravilima?

Jednostavan pristup informacijama i postupcima

Čim ova pravila stupe na snagu, informacije o priznavanju kvalifikacija za sve regulirane struke morat će se objaviti u okviru jedinstvenih kontaktnih točaka ⁽¹⁾. Stručnjacima mora biti omogućeno i da potrebne postupke obave mrežno, bilo u okviru jedinstvenih kontaktnih točaka ili na *web*-mjestima nadležnih tijela. Države članice EU-a organizirat će centre za pomoć u okviru kojih će pomagati i davati savjete za pojedinačne slučajeve.

Pojednostavnjivanje postupka priznavanja

Europska strukovna iskaznica (EPC) bit će elektronička potvrda dostupna za određene struke koju će se prema pojednostavnjenom postupku priznavanja izdavati stručnjacima koji se za nju prijave. Tijela u matičnoj i odredišnoj državi blisko će surađivati u okviru zajedničkog mehanizma, Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta (IMI), ali konačnu odluku o priznavanju kvalifikacija donosi država članica domaćin. Stručnjaci će imati nekoliko koristi od EPC-a:

- Stručnjaci koji žele raditi u drugoj državi članici EU-a moći će postupak za izdavanje iskaznice započeti kod nadležnih tijela u vlastitoj državi. Ona će provjeriti njihovu prijavu prije nego što je podnesu tijelima u odredišnoj državi.
- Rokovi za izdavanje EPC-a bit će kraći nego u uobičajenom postupku.

- Ako se rok za obradu zahtjeva za priznavanje ne poštuje, kvalifikacije se prešutno priznaju i EPC se automatski izdaje.
- Stručnjaci koji svoje usluge žele pružiti privremeno ili povremeno na temelju EPC-a moći će raditi u nekoliko država članica EU-a u razdoblju od 18 mjeseci.

Primjena automatskog priznavanja na nove struke

Novom se Direktivom državama članicama EU-a omogućuje da se dogovore oko zajedničkog skupa znanja, vještina i kompetencija potrebnih za bavljenje određenom strukom. Stručnjacima koji svoje kvalifikacije steknu u takvom zajedničkom okviru za osposobljavanje te će se kvalifikacije u svim državama sudionicama priznavati automatski, bez dodatnih kompenzacijskih mjera. Međutim, neke države mogu pod određenim uvjetima biti izuzete iz tog sustava.

Ažurirani minimalni uvjeti osposobljavanja za sektorske struke

Izmijenjenom Direktivom ažurirani su minimalni uvjeti osposobljavanja za liječnike, medicinske sestre, primalje, zubare, veterinare, farmaceute i arhitekta, pri čemu su u obzir uzete promjene u tim strukama i obrazovanju u tim područjima.

1 http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go

Nova pravila o djelomičnom pristupu i pripravničkom stažu

Izmijenjenom Direktivom omogućit će se djelomičan pristup određenoj struci. To će biti korisno stručnjacima čije zanimanje u državi u koju se žele preseliti ne postoji kao posebna regulirana struka, nego je dio struke koja obuhvaća šire područje.

Izmijenjena Direktiva primjenjuje se i na priznavanje pripravničkog staža obavljenog u drugoj državi članici EU-a ako se takav staž mora obaviti kako bi se dobio pristup reguliranoj struci.

Snažnija zaštita potrošača i pacijenata

Olakšavanjem kretanja stručnjaka po Europi ne bi se smjela ugroziti sigurnost potrošača i pacijenata. Izmijenjenom se Direktivom pojačavaju postojeća pravila u tom području.

- Uspostavlja se mehanizam upozoravanja za sve struke u kojima bi postupci stručnjaka mogli utjecati na sigurnost pacijenata te za one koje su uključene u obrazovanje djece. Ako je stručnjaku zabranjeno, čak i privremeno, da obavlja svoju stručnu djelatnost, svim se drugim državama članicama EU-a šalje upozorenje.
- Države članice domaćini moći će provoditi sustavne jezične provjere kod stručnjaka čiji postupci mogu utjecati na sigurnost pacijenata. Te se provjere mogu provoditi tek nakon što države priznaju kvalifikacije i ograničene su na znanje jednog jezika koji se upotrebljava u toj državi.

Transparentnost reguliranih struka i uvjeti za članstvo

Države članice EU-a moraju objaviti popise struka koje reguliraju. Na temelju tih popisa bit će lakše znati kakve su kvalifikacije potrebne za koje stručne aktivnosti.

Osim toga, te će države morati ocijeniti postojeće prepreke za članstvo u strukama. Zatim će morati provesti određene mjere za uklanjanje tih prepreka ondje gdje to bude potrebno.

Ovom se reformom nude jasna i jednostavna pravila kojima se osigurava sigurnija mobilnost, temeljena na kvalitativnom usklađivanju stručnih kvalifikacija i zajedničkim načelima izobrazbe unutar Unije. Uspostavom Europske strukovne iskaznice osigurat će se koristan instrument građanstva i identiteta unutar Unije.”

*Bernadette Vergnaud
Izvjestiteljica Europskog parlamenta*

Kome će nova pravila koristiti?

- Stručnjacima koji žele raditi ili privremeno nuditi svoje usluge u drugoj državi članici EU-a koristit će jednostavniji i transparentniji postupci priznavanja.
- Nadležna tijela moći će provoditi postupke priznavanja elektroničkim putem i koristit će im snažnija administrativna suradnja.
- Potrošačima i pacijentima koristit će veća ponuda pružatelja usluga i snažnija zaštita.
- Poslodavci će moći lakše i brže zapošljavati kvalificirane stručnjake iz drugih država članica EU-a.

Izmjena Direktive o priznavanju stručnih kvalifikacija:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:354:0132:0170:hr:PDF>

Web-mjesto Europske komisije o reguliranim profesijama:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/index_en.htm

Baza reguliranih profesija u EU-u:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?fuseaction=home.home

Mreža SOLVIT:

<http://ec.europa.eu/solvit>

Vaša Europa:

http://europa.eu/youreurope/citizens/work/index_hr.htm

IMI:

http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net

